XVI. évfolyam, 14. szám, 2013

Agrárpiaci Jelentések

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

AKI

Gabona és Ipari Növények
XVI. évfolyam, 14. szám, 2013

Megjelenik kéthetente
2013. július 31.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Tikász Ildikó Edit
tikasz.ildiko.edit@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....3

GABONAPIACI JELENTÉS.....4
Agrárpolitikai Hírek.....5
A gabonafélék termelői ára.....6
A gabonafélék jegyzése.....7
Nemzetközi piaci információk.....13

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....15
Az olajos magvak és származékainak jegyzése.....17
Nemzetközi piaci információk.....21

CUKORPIACI JELENTÉS.....22
Agrárpolitikai Hírek.....23

ÖSSZEFOGLALÓ

Az Amerikai Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériuma (*USDA*) legfrissebb nemzetközi kitekintésében az egy hónappal korábbi előrejelzéséhez képest – jóllehet 1,9 millióval 698 millió tonnára növelte a kibocsátást – 3,5 millió tonnával lefelé korrigálta a búza globális kínálatát a 2013/2014. gazdasági évre. Az intézmény a világ 2013/2014. gazdasági évi kukoricatermését 960 millió tonnára, minden eddiginél nagyobbra jelezte.

Az AKI PÁIR adatai alapján Magyarországon az étkezési búza termelői ára 43 ezer forint/tonna, a takarmánybúzáé 41 ezer forint/tonna, a takarmánykukoricáé 53 ezer forint/tonna volt július 15-21. között.

A napraforgó globális terméskilátásai egyelőre kedvezőek, az *Oil World* legfrissebb jelentése szerint globális szinten 38,7 millió tonna napraforgótermésre lehet számítani a 2013/2014. gazdasági évben, a világ repcemagtermését ugyanakkor rekordszintűre, 63,5 millió tonnára becsülik.

Az AKI PÁIR adatai alapján a magyarországi fizikai piacokon 94 ezer forint/tonna körül kereskedtek a napraforgómaggal, míg a repcemagot 111 ezer forint/tonna átlagáron kínálták a termelők a július 15-21. közötti héten.

Az Európai Bizottság júliusi előrejelzése szerint az Unióban a cukorrépa termésátlaga 2013-ban 70,14 tonna/hektár körül várható, ami kismértékű emelkedést jelentene az előző évi 69,72 tonna/hektárhoz képest, és csak alig lenne magasabb az elmúlt öt év átlagánál.

GABONAPIACI JELENTÉS

Az Amerikai Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériuma (*USDA*) legfrissebb nemzetközi kitekintésében az egy hónappal korábbi előrejelzéséhez képest – jóllehet 1,9 millióval 698 millió tonnára növelte a kibocsátást – 3,5 millió tonnával lefelé korrigálta a búza globális kínálatát a 2013/2014. gazdasági évre. Kínában ugyanis a vártnál jobban növekedett a termény takarmányozási célú felhasználása a 2012/2013. évi szezonban, míg Pakisztánban, Oroszországban és Iránban a malmok dolgoztak fel több alapanyagot. Ezért a szakértők a 2013/2014. évi globális nyitókészletet a múlt havihoz viszonyítva 5,4 millióval 174,5 millió tonnára (a 2012/2013. gazdasági évben 199,5 millió tonna) csökkentették, így a forgalomba kerülő búza mennyisége előreláthatóan 872 millió tonna körül alakul a folyó szezonban. Ez az előző – szárazság sújtotta – gazdasági év kínálatát 17 millió tonnával haladja meg. Az export globális szinten 149 millió tonna (+8 százalék) körül alakulhat: a kivitel bővülésére lehet számítani a főbb exportőr országok többségénél, az EU-28 ugyanakkor a 2013/2014. évi szezonban feltehetően kevesebb búzát értékesít a külpiacokon. Az elemzők a 2013/2014. gazdasági év globális zárókészleteit 172,4 millió tonnára jelzik, 2 millió tonnával kevesebbre, mint egy évvel korábban.

Az USA déli termőterületein és Oroszországban a nagy meleg miatti kényszerérés rontja a hozamkilátásokat. Noha az USA déli államaiban (*Colorado*, *Texas*) rossz a növények állapota és futótüzek is pusztítják a termést, az *USDA* az ország folyó évi búzatermelését az egy hónappal korábbi prognózisánál közel 1 millió tonnával 57,5 millió tonnára növelte. Ennek ellenére az ország 2013. évi kibocsátása 4,2 millió tonnával elmarad a tavalyitól. A betakarítás üteme lassú: 2013. július 14-én a termőterület 67 százalékán végeztek a munkálatokkal, szemben a tavalyi 81 százalékos készültséggel. Az *IKAR* Oroszország búzatermelésére vonatkozó előrejelzését a júniusihoz képest 1,6 millióval 52,4 millió tonnára (2012-ben 37,7 millió tonna) csökkentette júliusban. Az orosz gazdák július 3-ig 2,2 millió hektáron (a vetésterület 8,9 százaléka) takarították be a búzát, 3,5 tonna/hektár (tavaly 2,9 tonna/hektár) termésátlag mellett.

Az *USDA* az Európai Unió búzatermését (durummal) a múlt havinál 1,2 millió tonnával többre, 138,6 millió tonnára (+4 százalék az előző évihez képest) jelezte a 2013/2014. gazdasági évre. A korrekció legnagyobb hányada Horvátország július 1-jei csatlakozásával magyarázható, de jobbak a hozamkilátások Romániában, Magyarországon és az Egyesült Királyságban is. Ezzel szemben Franciaországban a tavalyi kibocsátás körüli szintre, 37,9 millió tonnára csökkentették a búza idén betakarítható mennyiségét.

Ausztráliában az előirányzottnál nagyobb területen vetettek búzát, és a fejlődési szakasz elején kifejezetten kedvezőek voltak a körülmények, így a termésátlag 3 százalékkal jobb lehet az egy hónapja becsültnél. Ezért a 2012/2013. gazdasági évinél akár 3,4 millió tonnával több, azaz 25,5 millió tonna kenyérgabona kerülhet a szigetország raktáraiba az év végén.

Magyarországon a NÉBIH 2013. július 22-ei adatai szerint a vetésterület 79 százalékáról, 865 ezer hektárról arattak őszi búzát a gazdák. A termésátlag 4,69 tonna/hektár volt, így eddig csaknem 4 millió tonna termény került a raktárakba

Az *USDA* a világ 2013/2014. gazdasági évi kukoricatermését az USA, Kína és az EU a vártnál valamivel gyengébb terméskilátásai miatt 2,75 millió tonnával csökkentette júliusi prognózisában. Ennek ellenére globális szinten továbbra is rekordmennyiségű, a 2012/2013. gazdasági évit közel 105 millió tonnával meghaladó, mintegy 960 millió tonna kukorica betakarítására van kilátás. A világ kukoricaexportja 103,9 millió tonna (+16 százalék) körül alakulhat a folyó szezonban, a kivitel élénkülésére lehet számítani az USA-ban, Ukrajnában, az EU-ban és Dél-afrikai Köztársaságban. Ezzel szemben az elemzők a külpiaci értékesítés csökkenését valószínűsítik Brazíliában és Argentínában. A kukorica 2013/2014. gazdasági évi globális zárókészletei a múlt évihez képest 22 százalékkal – az elmúlt 13 év legmagasabb szintjére – 151 millió tonnára bővülhetnek.

Az USA-ban az időjárás miatt jelentősen elhúzódott tavasszal a vetés, így a kukorica termőterületét az elemzők a júniusi előrejelzéshez képest 200 ezer hektárral kisebbre, 36 millió hektár körülire teszik. Ezért – változatlan hozam mellett – az ország folyó évi kibocsátása előreláthatóan 1,4 millió tonnával lesz kevesebb a korábban becsültnél, azaz 354,4 millió tonna terméssel számolnak (+80 millió tonna). A 2013. július 14-i minősítés szerint a terület 66 százalékán jó/kiváló állapotban vannak a növények, szemben a tavalyi 31 százalékos értékkel. Kínában szintén a vetésterület negatív irányú korrekciója miatt számítanak a múlt havinál 1 millió tonnával kevesebb, a tavalyinál azonban 5,4 millió tonnával több, vagyis 211 millió tonna kukoricára. A szakértők az Európai Unió folyó évi kukoricatermését a júniusi előre-

jelzéshez képest – bár a 27 tagország vonatkozásában 400 ezer tonnával lefelé módosították – Horvátország csatlakozása miatt 1,8 millióval 65,6 millió tonnára növelték.

A chicagói árutőzsdén (*CME*/*CBOT*) a búza fronthavi jegyzése július közepe óta enyhén negatív tendenciát követ: július 11-24. között 4 százalékkal 240 USD/tonnára süllyedt. Az USA-ban ugyanis a száraz időjárás miatt a hónap közepén felgyorsult a termény betakarítása, és az északi félteke egyéb piacain is egyre nagyobb mennyiségben van jelen az újtermésű búza. A termény határidős árának erőteljesebb csökkenését ugyanakkor gátolja a rendkívül élénk kereslet: Kína és az észak-afrikai országok jelentős igénnyel léptek a nemzetközi piacokra. Ezzel szemben a kukorica legközelebbi lejáratra vonatkozó ára a július közepi terminváltás miatt 25 százalékkal 210 USD/tonna közelébe zuhant és néhány napig e szint körül ingadozott. Majd az USA-ban enyhült a meleg és csapadékosabbra fordult az időjárás, így a kiváló újtermésben bízva a termelők elkezdtek szabadulni az ótermésű kukoricakészleteiktől. Ezért a termény fronthavi ára 200 USD/tonnára esett július 24-ére. A párizsi árutőzsdén (*MATIF*) a búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a chicagói változásnak megfelelően és a bővülő európai kínálat hatására 2011. év végi szintre, 190 euró/tonnára gyengült július 23-ára. Ezzel szemben a kukorica augusztusi lejáratra szóló ára 221 euró/tonna szint körül ingadozott, enyhén növekvő trendet követve. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a nemzetközi tendencia szerint csökkent a malmi búza, a takarmánybúza és a takarmánykukorica határidős ára júliusban. Az augusztusi és a szeptemberi szállítású malmi búzára 45 ezer forint/tonna körüli áron (2010 szeptemberében az Eurobúzának volt ilyen alacsony a tőzsdei ára) lehetett ügyletet kötni, míg a decemberire 50 ezer forint/tonna szinten. A takarmánybúza augusztusi jegyzése július közepéig 43 ezer forint/tonnáig csökkent, ezt követően visszaerősödött 43,6 ezer forintra a hónap végére. Az ótermésű takarmánykukorica tőzsdei ára 52 ezer forint/tonnára süllyedt a hónap második felében, míg az újtermésű termény kontraktusaival – novemberi és decemberi lejáratra – 43 ezer forint/tonna körüli szinten lehetett kereskedni. Az AKI PÁIR adatai alapján Magyarországon az étkezési búza termelői ára 43 ezer forint/tonnára ereszkedett 2013. július 15-21. között, közel 30 százalékkal alacsonyabb szintre, mint az előző év azonos időszakában. A takarmánybúzát tonnánként 41 ezer forintért kínálták a termelők, ami az egy évvel korábbi ár 74 százaléka. Az ótermésű takarmánykukorica termelői ára országos viszonylatban nagy szórást mutat, a 2013. július 15-21. közötti időszakra vonatkozó 53 ezer forint/tonna átlagár az egy héttel korábbihoz képest 18 százalékkal emelkedett, míg 2012 ugyanezen hetében 7 százalékkal magasabb áron lehetett a terményt felvásárolni.

Agrárpolitikai Hírek

• Az Európai Unió Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottságának július 16-ai ülésén a tagállamok döntő többsége támogatta az Európai Bizottság javaslatát, mely az uniós Élelmiszerbiztonsági Hivatal (*EFSA*) szerint számottevő méhegészségügyi kockázatot jelentő, fipronil nevű rovarölőszer használatának korlátozásáról szólt. Az intézkedés két évre vonatkozik és idén december 31-től lép életbe. A fipronillal kezelt vetőmagok 2014. február végéig használhatóak fel.

• Július 31-én lejár az adategyeztetés és a tagdíjbevallás határideje a Nemzeti Agrárgazdasági Kamaránál. A szervezet közleménye szerint a bevallók közül az őstermelők voltak a legaktívabbak, főként Vas, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Békés megyében.

• A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal július 15-ig postázta azon határozatokat, amelyben értesítette az érintett termelőket a kárenyhítési hozzájárulás fizetési kötelezettségükről. Ennek teljesítésére 2013. szeptember 15-ig beérkezően van lehetőség.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára származási hely[a] szerint**

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2013. 28. hét	2013. 29. hét	2013. 29. hét / 2013. 28. hét százalék
Étkezési búza	tonna	8 047	13 716	4 052	15 124	25 814	171
	HUF/tonna	44 224	42 471	43 050	46 251	43 108	93
Takarmány-búza	tonna	3 508	6 928	-	9 270	10 570	114
	HUF/tonna	41 913	40 070	-	40 828	40 756	100
Takarmány-kukorica	tonna	2 521	1 678	2 758	6 446	6 957	108
	HUF/tonna	55 116	52 724	50 666	44 590	52 775	118
Takarmányárpa	tonna	4 532	4 247	2 462	14 493	11 242	78
	HUF/tonna	46 211	45 408	42 943	43 896	45 192	103

[a] Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

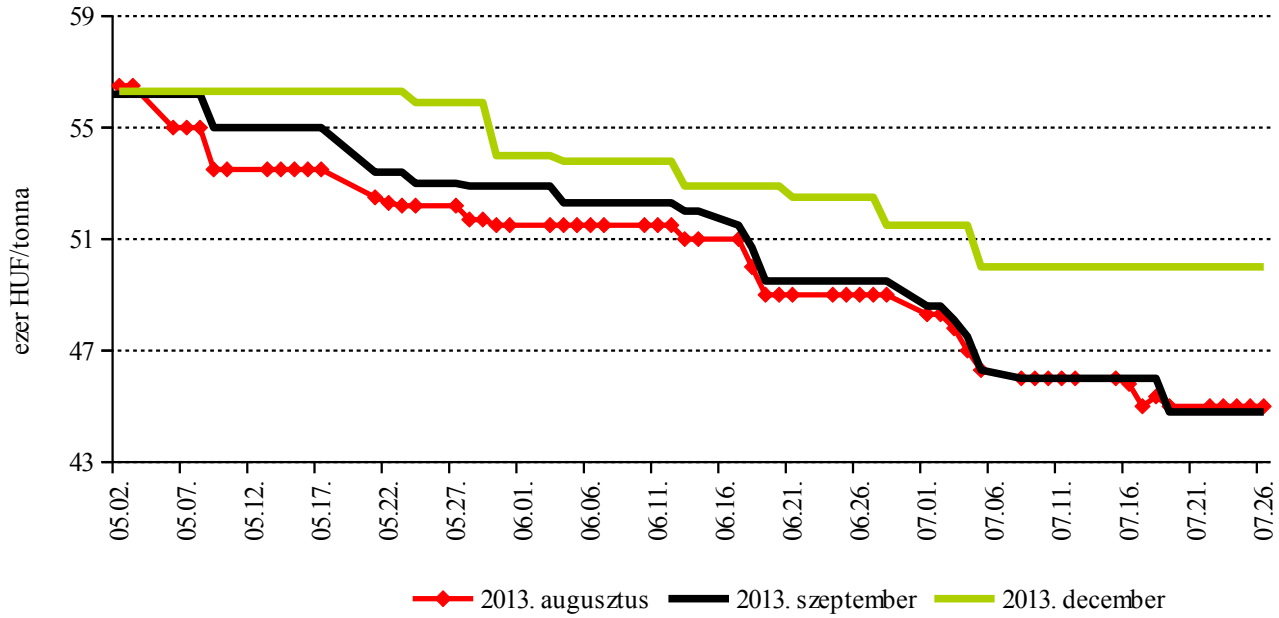
2. táblázat: **A gabonafélék országos termelői ára**

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2012. 29. hét	2013. 28. hét	2013. 29. hét	2013. 29. hét / 2012. 29. hét százalék	2013.29. hét / 2013.28. hét százalék
Étkezési búza	tonna	44 193	15 124	25 814	58	171
	HUF/tonna	59 517	46 251	43 108	72	93
Takarmány-búza	tonna	9 758	9 270	10 570	108	114
	HUF/tonna	55 123	40 828	40 756	74	100
Takarmány-kukorica	tonna	20 531	6 446	6 957	34	108
	HUF/tonna	56 614	44 590	52 775	93	118
Takarmányárpa	tonna	9 404	14 493	11 242	120	78
	HUF/tonna	53 276	43 896	45 192	85	103

Forrás: AKI PÁIR

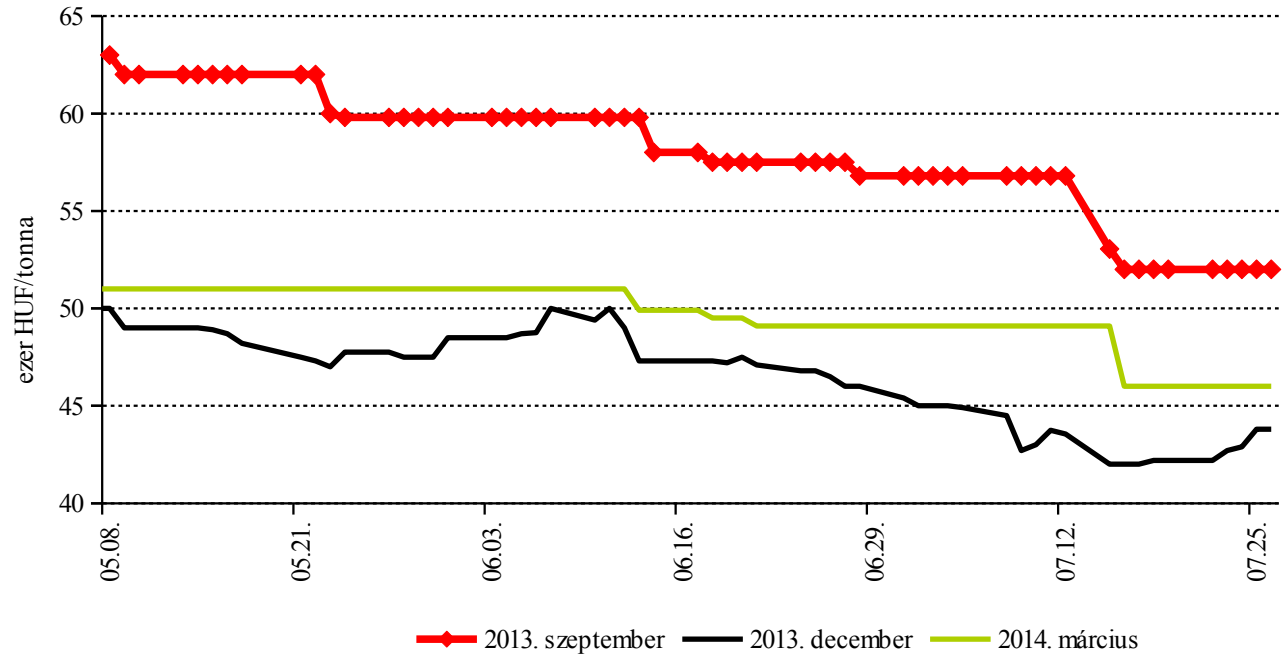
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: **A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén**



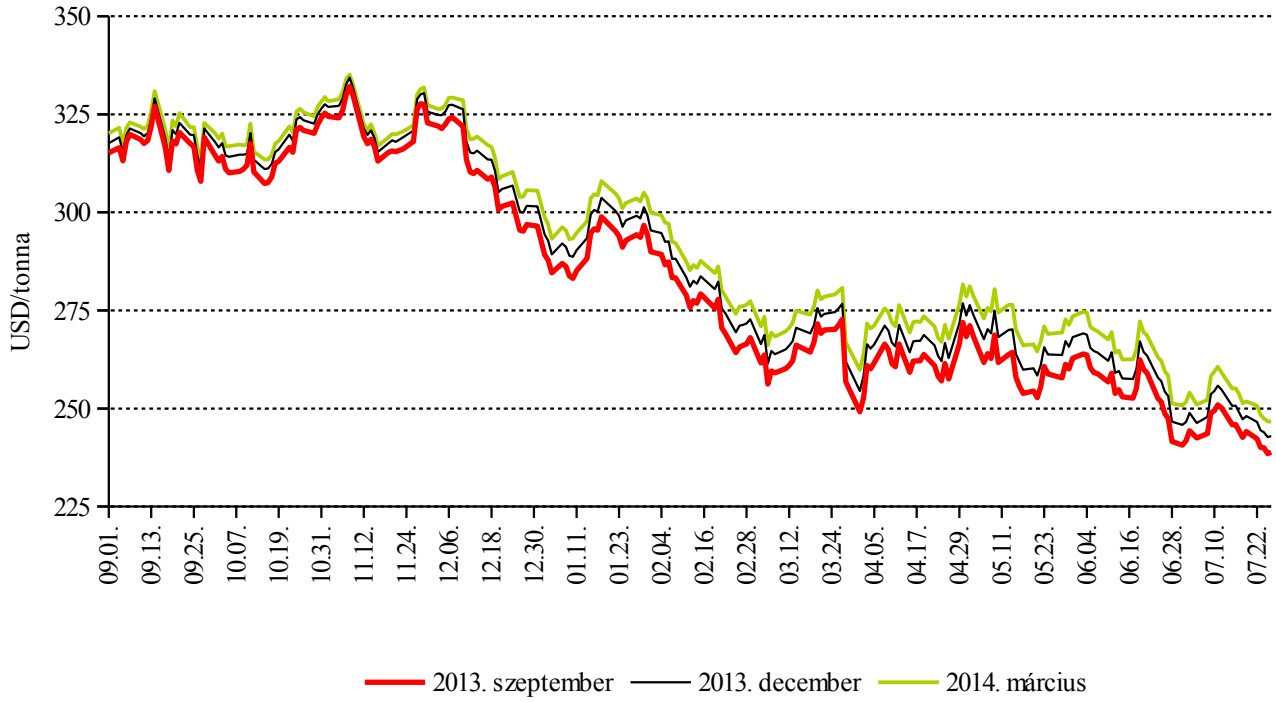
Forrás: BÉT

2. ábra: **A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén**



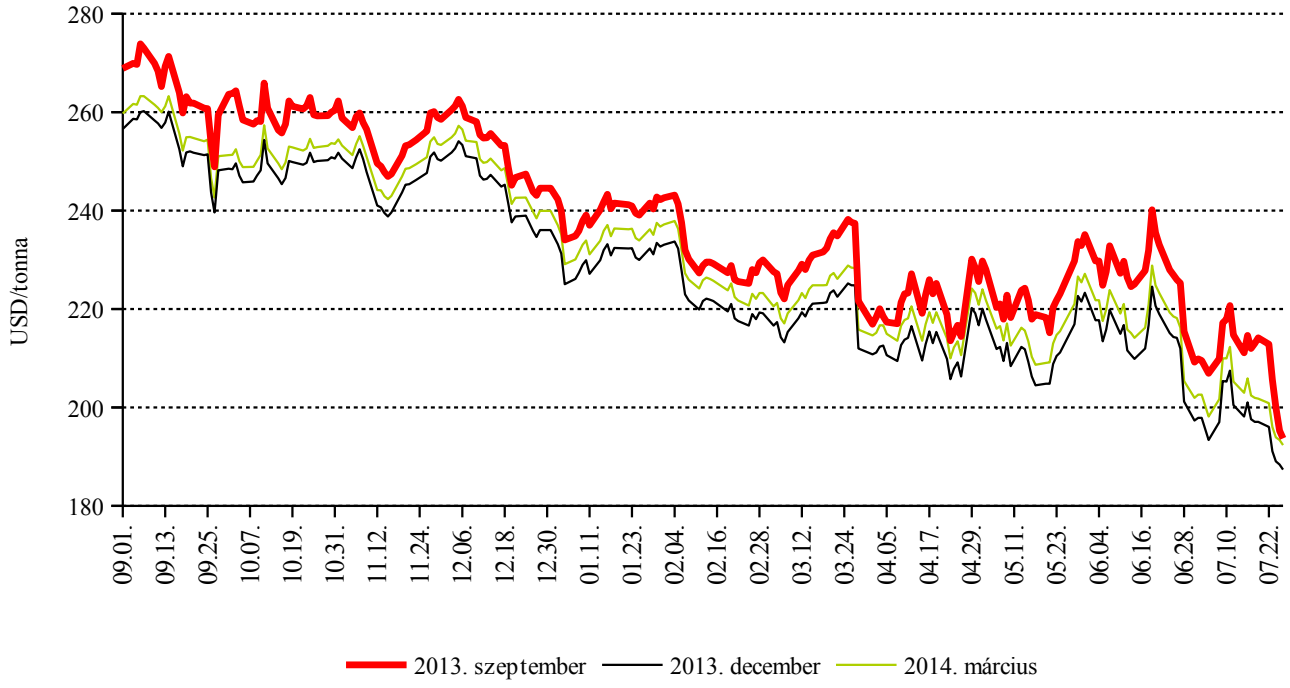
Forrás: BÉT

3. ábra: **A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén**



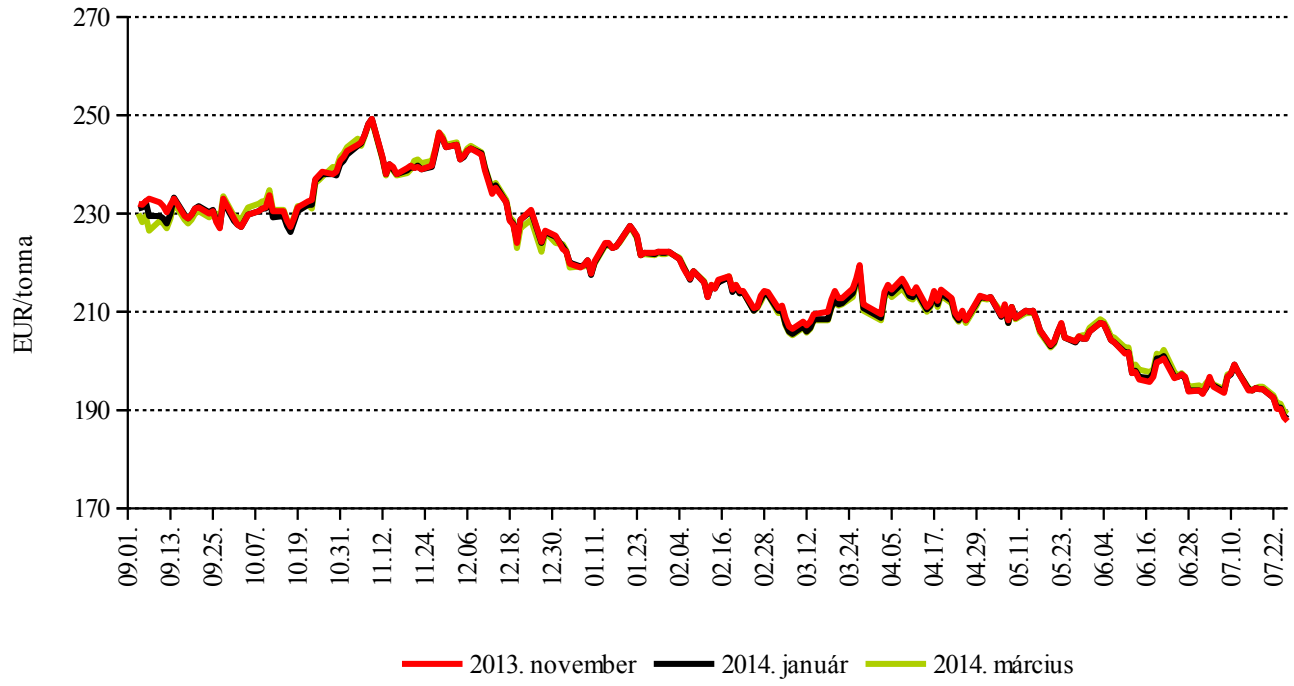
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

4. ábra: **A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén**



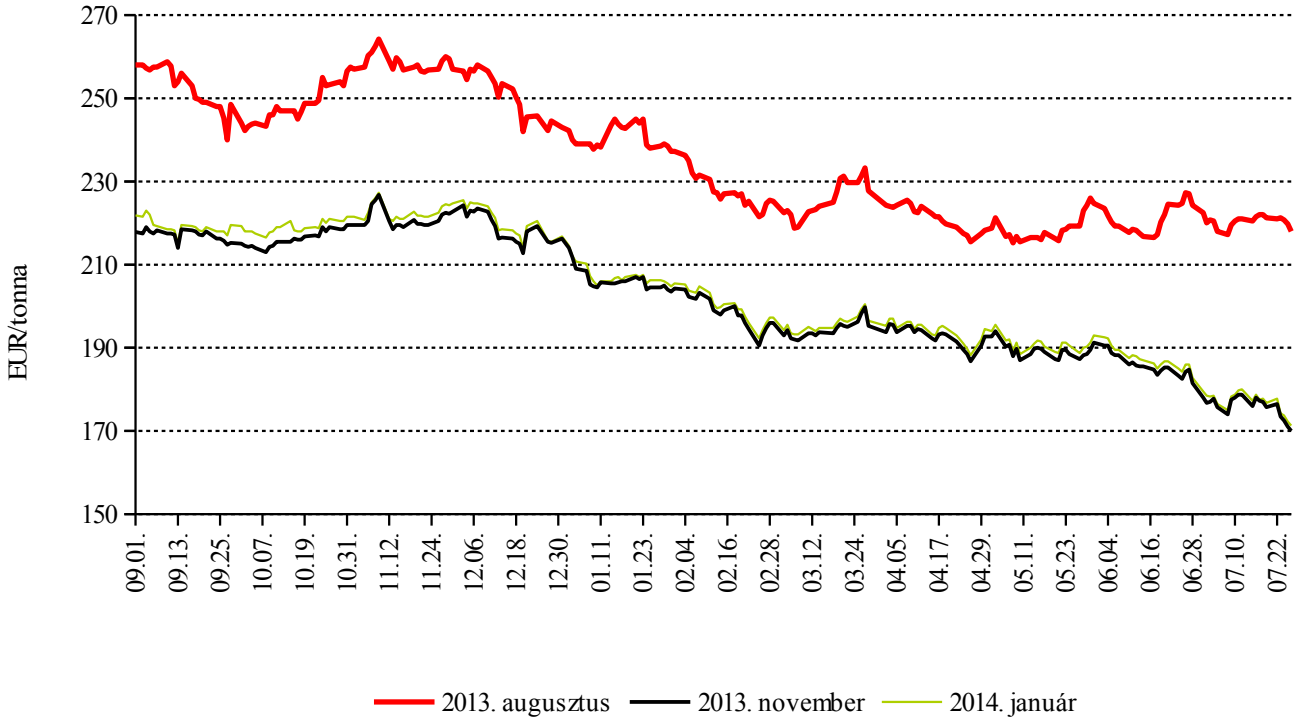
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

5. ábra: **A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén**



Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

6. ábra: **A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén**



Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára**

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2012. 29. hét	2013. 28. hét	2013. 29. hét	2013. 29. hét / 2012. 29. hét százalék	2013. 29. hét / 2013. 28. hét százalék
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	944	479	422	45	88
	HUF/kg	79	83	81	103	98
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 990	1 290	1 231	62	95
	HUF/kg	78	86	82	105	96
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	582	859	810	139	94
	HUF/kg	94	94	88	94	94
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	-	-	31	-	-
	HUF/kg	-	-	95	-	-
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	20	24	25	125	103
	HUF/kg	85	95	91	107	96
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	43	56	35	82	63
	HUF/kg	96	102	99	103	97
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	721	370	450	62	122
	HUF/kg	76	82	80	105	97
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	827	323	399	48	123
	HUF/kg	77	84	83	109	99
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	-	148	77	-	52
	HUF/kg	-	87	86	-	98
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	47	35	45	97	130
	HUF/kg	89	93	92	103	98
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	32	66	69	217	104
	HUF/kg	103	100	96	94	96

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: **A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára**

HUF/kg

Termék	2013. április	2013. május	2013. június
Finomliszt BL 55	204	202	207
Fehér kenyér	287	319	322
Félbarna kenyér	236	246	234
Étkezési búzadara AD	232	237	243

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. július 26.)

5. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. november	188	55 683	2013. szeptember	239	53 316
2014. január	188	55 831	2013. december	243	54 235
2014. március	189	56 128	2014. március	247	55 054
2014. május	190	56 276	2014. május	249	55 563
2014. november	187	55 535	2014. július	248	55 300
2015. január	189	56 128	2014. szeptember	250	55 876

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. augusztus	218	64 654	2013. szeptember	194	43 232
2013. november	170	50 419	2013. december	187	41 826
2014. január	171	50 789	2014. március	192	42 933
2014. március	173	51 234	2014. május	195	43 618
2014. június	176	52 124	2014. július	198	44 198
2014. augusztus	180	53 236	2014. szeptember	199	44 321

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. szeptember	304	67 827
2013. december	304	67 827
2014. március	304	67 827
2014. május	304	67 827
2014. július	304	67 827
2014. szeptember	304	67 827

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. táblázat: **A főbb terméynek különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása**

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás[a)]	
			2013. 07. 25. (százalék)	2013. 07. 19. (százalék)
Búza	2013. szeptember	238,88	23,0	23,3
Kukorica	2013. szeptember	193,70	26,3	28,0
Szójabab	2013. augusztus	496,0	35,3	20,2
Szójadara	2013. augusztus	474,2	27,2	32,8

[a)] Belső volatilitás *(implied volatility)*: A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8%, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68%-os valószínűséggel ±15,8% eltérés várható.)

Forrás: Barchart

9. táblázat: **A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb terméynek vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (*CME*/*CBOT*) (2013. július 23.)**

Pozíciók száma

Termény	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread[a)]	Vételi	Eladási	Spread[a)]	Vételi	Eladási	Spread[a)]
Búza	54 503	93 580	124 695	11 205	4 854	92 116	141 390	43 179	27 940	31 946	26 571
Kukorica	279 203	413 404	265 179	13 685	10 354	225 135	248 304	91 151	110 287	117 028	48 539
Szójabab	104 112	264 969	89 910	9 945	12 449	179 609	54 236	31 146	44 268	65 597	17 525
Szójadara	55 934	172 624	50 983	2 574	8 298	73 883	27 715	14 839	18 238	16 283	12 126

[a)]Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

A napraforgó globális terméskilátásai egyelőre kedvezőek, habár az északi félteke néhány régiójában a szárazság miatt egyre inkább csökken a talaj nedvességtartalma. Az elkövetkezendő hetek időjárása azonban meghatározó lesz a növény fejlődése szempontjából. Az *Oil World* legfrissebb jelentése szerint globális szinten 38,7 millió tonna (+2,8 millió tonna előző évihez képest) napraforgótermésre lehet számítani a 2013/2014. gazdasági évben, ez 800 ezer tonnával marad csak el a 2011/2012. évi rekordtól. A világ vezető napraforgó-termelőjénél, Ukrajnában 9,4 millió tonna (+600 ezer tonna) termést prognosztizálnak. Bár a csapadék a déli és a keleti régióban meglehetősen kevés, a talaj nedvességállapota kielégítő. Ezzel szemben Oroszországban, az északi és keleti térségekben a júniusi-júliusi csapadékhiány már jelentős károkat okozott a kora tavaszi vetésű növényeknél. A becslések továbbra is 8,6 millió tonna (+600 ezer tonna) termést jeleznek. Az Európai Unióban 8,1 millió tonna (+1,2 millió tonna) napraforgó betakarítását jósolják, a terméskilátások különösen Franciaországban kedvezőek. Megkezdődtek a vetési munkálatok a déli féltekén: Argentínában 2014 elején akár 5 százalékkal nagyobb területről is takaríthatnak be napraforgót, így a termés 3,3 millió tonna körül várható.

Az *Oil World* adati alapján gyengült a globális napraforgóolaj-export a 2013. április-június időszakban az előző évihez képest, ugyanis a fekete-tengeri régióban a nagy olajtörők kénytelenek voltak csökkenteni termelésüket a napraforgómag magas ára miatt. A hírek szerint a gyengébb termés Argentína olajtermelését és exportját is csökkentheti a várthoz képest. Mindemellett a világpiacon egyre nagyobb nyomást gyakorol a napraforgóolajra a piacra jutó dél-amerikai szójaolaj, valamint a pálmaolaj. Összességében az előrejelzések a 2012/2013. termésből 15 százalékkal gyengébb napraforgóolaj kereskedelmet prognosztizálnak.

Magyarországon 603 ezer hektáron vetettek napraforgómagot. A NÉBIH termésbecslést még nem végzett, de az *EUROSTAT* műholdas felmérései alapján (*MARS Bulletin*) és a hazai szakmai vélemények szerint akár rekord körüli (2008. év: 2,67 t/ha) 2,6 tonna/hektár termésátlagra is számítani lehet, így a hazai termés az 1,6 millió tonnát is elérheti.

A BÉT-en a nemzetközi olajnövényártrendek hatására a napraforgómag jegyzései zuhantak júliusban. Az októberi és a novemberi szállítású napraforgómag jegyzése közel 15 százalékkal 93 és 94 ezer forint/tonnára gyengült július 1-24. között. Az AKI PÁIR adatai alapján a magyarországi fizikai piacokon az előző év azonos időszakához viszonyítva 25 százalékkal alacsonyabb áron, 94 ezer forint/tonna körül kereskedtek a napraforgómaggal a 2013. július 15-21. közötti héten.

Az *Oil World* előrejelzése szerint a repcemag globális felhasználása nem változik az elkövetkezendő szezonban, annak ellenére, hogy a 63,5 millió tonna termés minden eddigit felülmúlhat. Ha az időjárás kedvező marad az Európai Unióban az újtermés elérheti a 20,4 millió tonnát (+1 millió tonna). Jelentős termésnövekedésre Németországban (+1 millió tonna) és Lengyelországban (+450 ezer tonna) számítanak, míg Franciaországban (-480 ezer tonna) és az Egyesült Királyságban (-560 ezer tonna) kevesebb lehet a repcemag a múlt évihez képest. A kanadai canolát 14,5 millió tonnára (+600 ezer tonna) becsülik, míg a déli félteke exportőrénél, Ausztráliában 3,5 millió tonna termést (-600 ezer tonna) prognosztizálnak. Kedvezőek a kilátások Ukrajnában (2 millió tonna) és Oroszországban (1,2 millió tonna), így a térségből vélhetően magasabb exportra kell számítani.

Az előrejelzésekből egyelőre úgy tűnik, hogy csökken a biodízelgyártók repceolaj iránti kereslete Európában, és egyre inkább növekszik a verseny a szójaolajjal, illetve a napraforgóolajjal szemben. Globális szinten 12,3 millió tonna (-600 ezer tonna) repcemag kerülhet a kereskedelembe a 2013/2014. gazdasági évben: az EU-27 a becslések szerint 2,7 millió tonnát szerez (-600 ezer tonna) be a harmadik országoktól, míg Kína, Japán és Mexikó a tavalyihoz hasonló mennyiséget vásárolhat. Az ausztrál export 25 százalékkal, a kanadai pedig 5 százalékkal lehet kevesebb az új időszakban. Az északamerikai ország ezzel valamelyest növelheti szűkös készletállományát. A csökkenő kivitelt ellensúlyozhatja Ukrajna 1,85 millió tonna repcemagexportja (+600 ezer tonna).

A NÉBIH 2013. július 22-i aratási jelentése szerint Magyarországon a repce 191 ezer hektár vetésterületének 96 százalékán végeztek a betakarítással. Az átlaghozam ez idáig hektáronként 2,68 tonna körül alakult, az idei termés 510 ezer tonnára becsülhető.

Párizsban (*MATIF*) a repcemag fronthavi jegyzése – a chicagói szójatrendet követve, valamint az egyre bővülő európai kínálat miatt – 370 euró/tonnára süllyedt július 23-ára. Ennek megfelelően a BÉT-en is zuhant a termény tőzsdei ára: a legközelebbi lejáratra vonatkozóan (augusztus) egészen 100 ezer forintra. Ilyen alacsony

áron 2010 ősze óta nem kereskedtek a terménnyel. Az AKI PÁIR adatai szerint a magyarországi fizikai piacokon 111 ezer forint/tonna körül alakult a repcemag termelői ára július 15-21. között, bő 20 százalékkal elmaradva 2012 azonos időszakának átlagárától.

10. táblázat: **Olajos magvak és származékaik: reprezentatív eladási árajánlatok átlaga a legközelebbi szállítási határidőre**

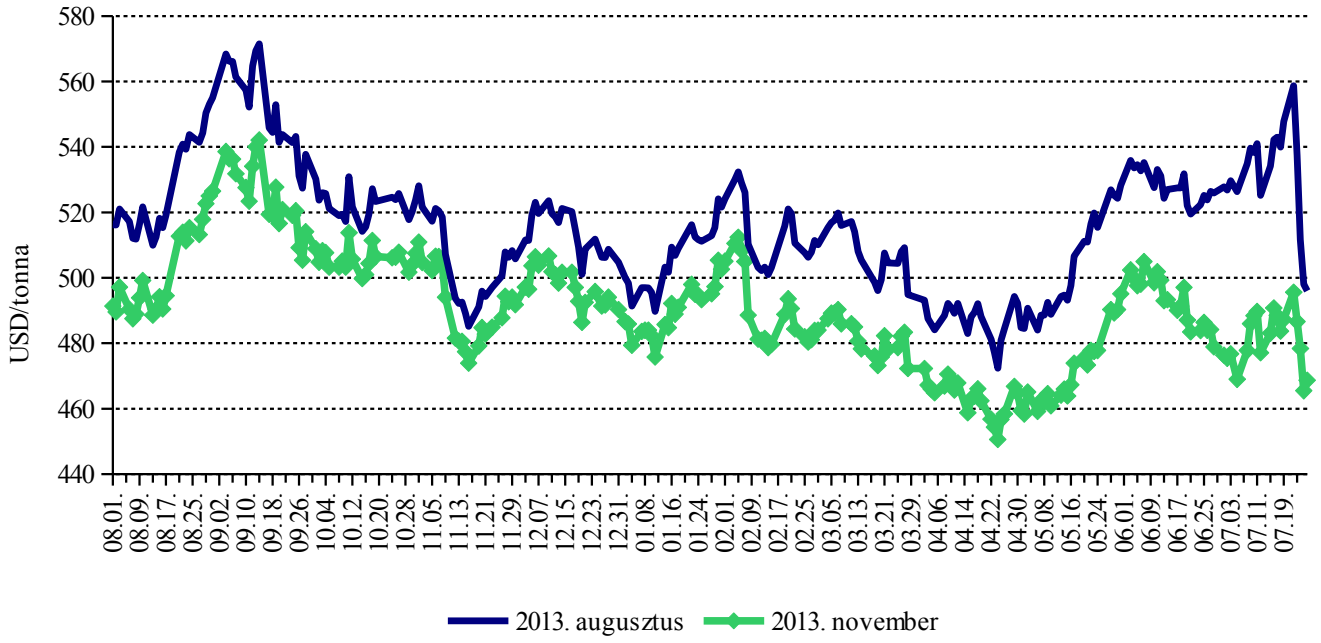
USD/tonna

	Származás	Paritás	2012. júl.	2013. máj.	2013. jún.	2013. jún. 27.	2013. júl. 4.	2013. júl. 11.
Napraforgómag	EU	CIF Amsterdam	629	561	535	525	485	445
Napraforgóolaj	EU	FOB É-Ny EU kikötők	1 258	1 227	1 228	1 220	1 220	1 200
Napraforgóolaj	Fekete-tenger	FOB	1 150	1 119	1 135	1 130	1 130	1 125
Napraforgódara	Ukrajna	DAF	245	336	347	350	350	255
Repcemag (00)	EU	CIF Hamburg	620	554	543	510	505	515
Repceolaj	Hollandia	FOB ex-mill	1 212	1 116	1 078	1 026	1 028	1 049
Repcedara (34%)		FOB ex-mill, Hamburg	356	402	323	306	290	309
Szójabab	Brazil	CIF Rotterdam	694	575	600	606	619	629
Szójabab	USA	CIF Rotterdam	662	497	524	517	506	523
Szójaolaj	USA	FOB Gulf	1 211	1 134	1 103	1 067	1 072	1 059
Szójaolaj	Brazília	FOB	1 204	997	945	891	910	895
Szójaolaj	Argentína	FOB	1 189	994	943	891	910	895
Szójaolaj	Hollandia	FOB ex-mill	1 239	1 073	1 041	997	1 010	1 003
Szójadara (44/45%)	Hamburg	FOB ex-mill	584	527	548	542	531	549

Forrás: Oil World

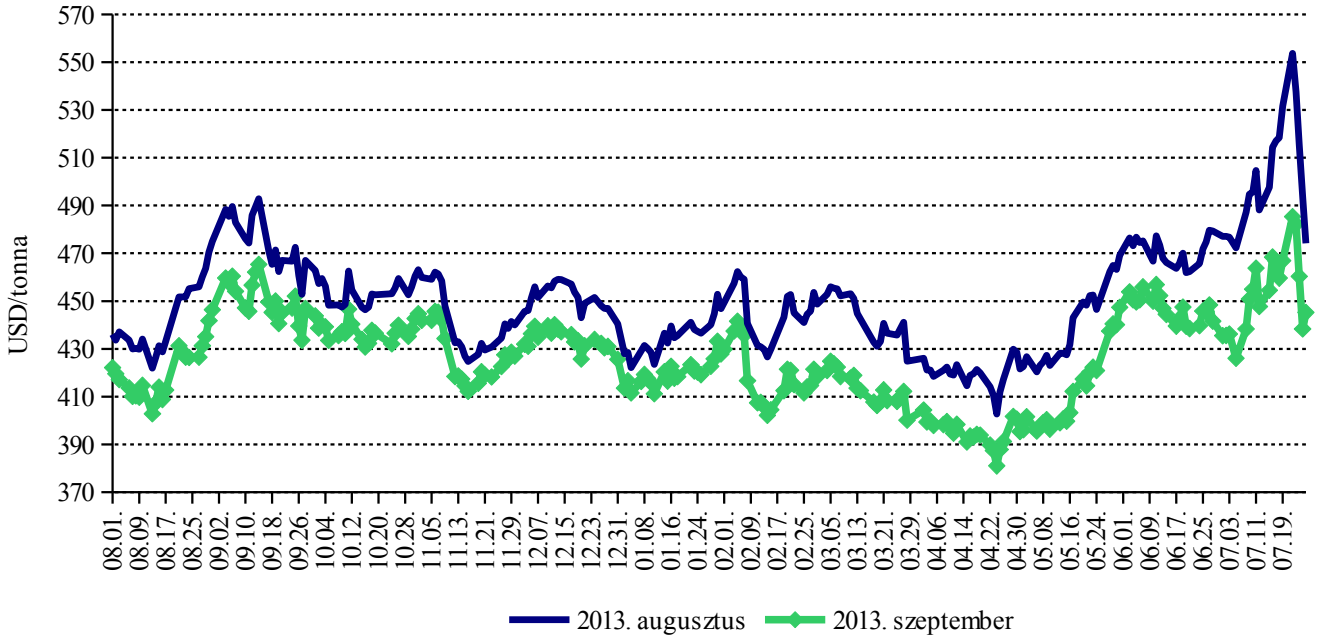
Az olajos magvak és származékainak jegyzése

7. ábra: **A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén**



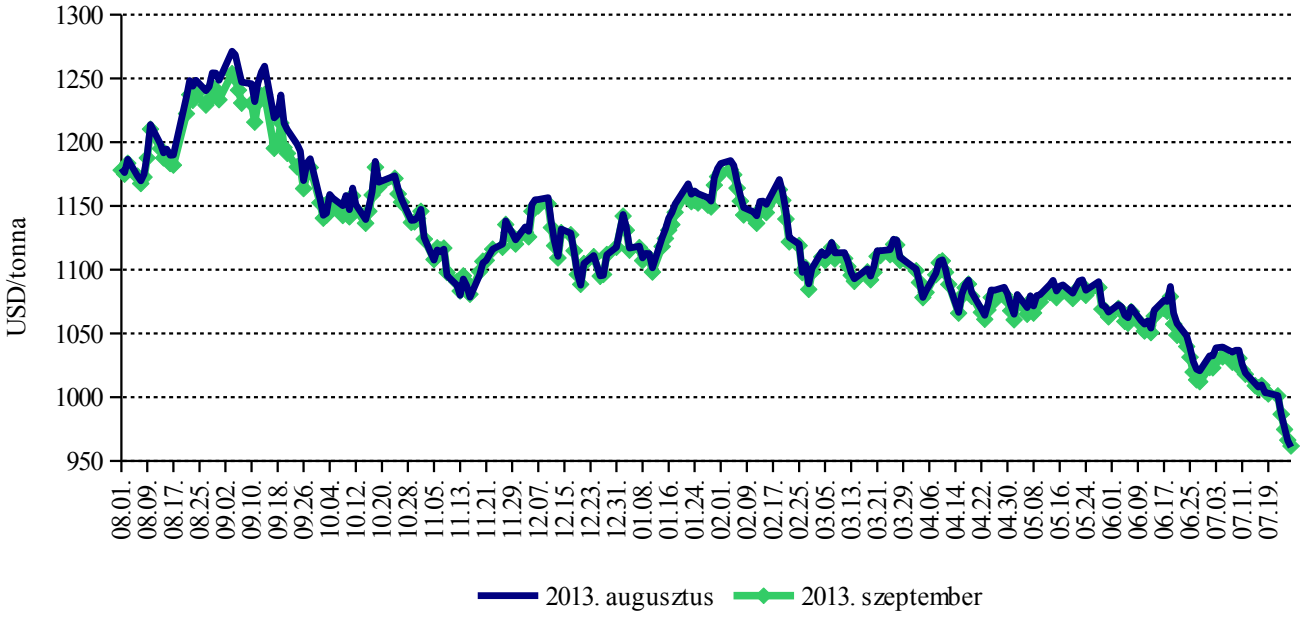
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. ábra: **A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén**



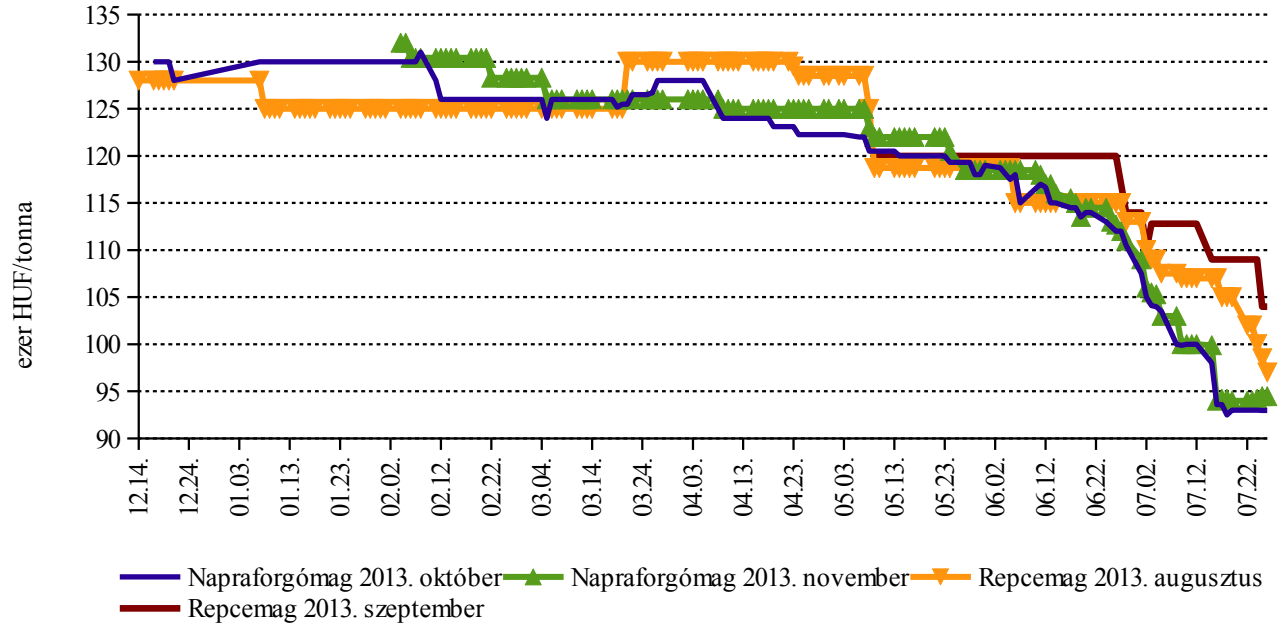
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

9. ábra: **A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén**



Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: **A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén**



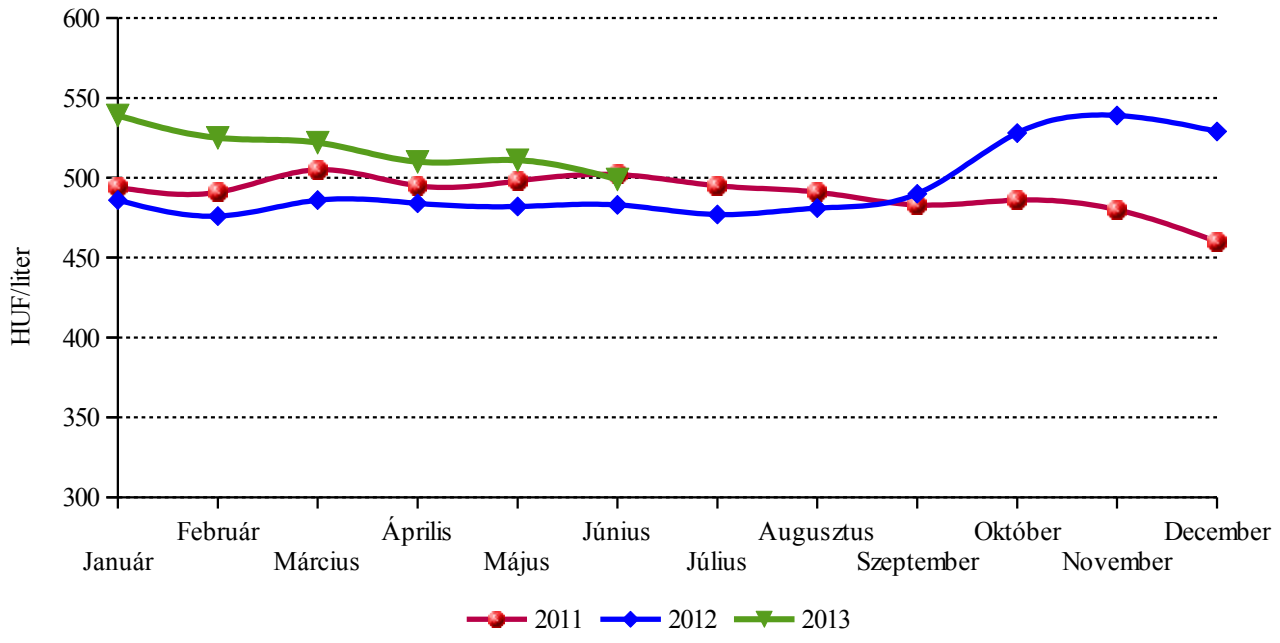
Forrás: BÉT

11. táblázat: **A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozói értékesítési átlagára**

Megnevezés	Mérték-egység	2012. 29. hét	2013. 28 hét	2013. 29. hét	2013. 29. hét / 2012. 29. hét százalék	2013. 29. hét / 2013. 28. hét százalék
Ipari napraforgómag	tonna	2 054	3 656	2 972	145	81
	HUF/tonna	126 383	101 534	94 484	75	93
Repcemag	tonna	22 035	28 249	57 126	259	202
	HUF/tonna	141 156	112 114	111 221	79	99
Nyers napraforgóolaj	tonna	-	-	36	-	-
	HUF/tonna	-	-	238 941	-	-
Napraforgódara	tonna	3 851	3 766	3 326	86	88
	HUF/tonna	44 356	69 843	76 768	173	110
Nyers repceolaj	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Repcedara	tonna	1 010	-	-	-	-
	HUF/tonna	62 014	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: **A napraforgóolaj fogyasztói ára**



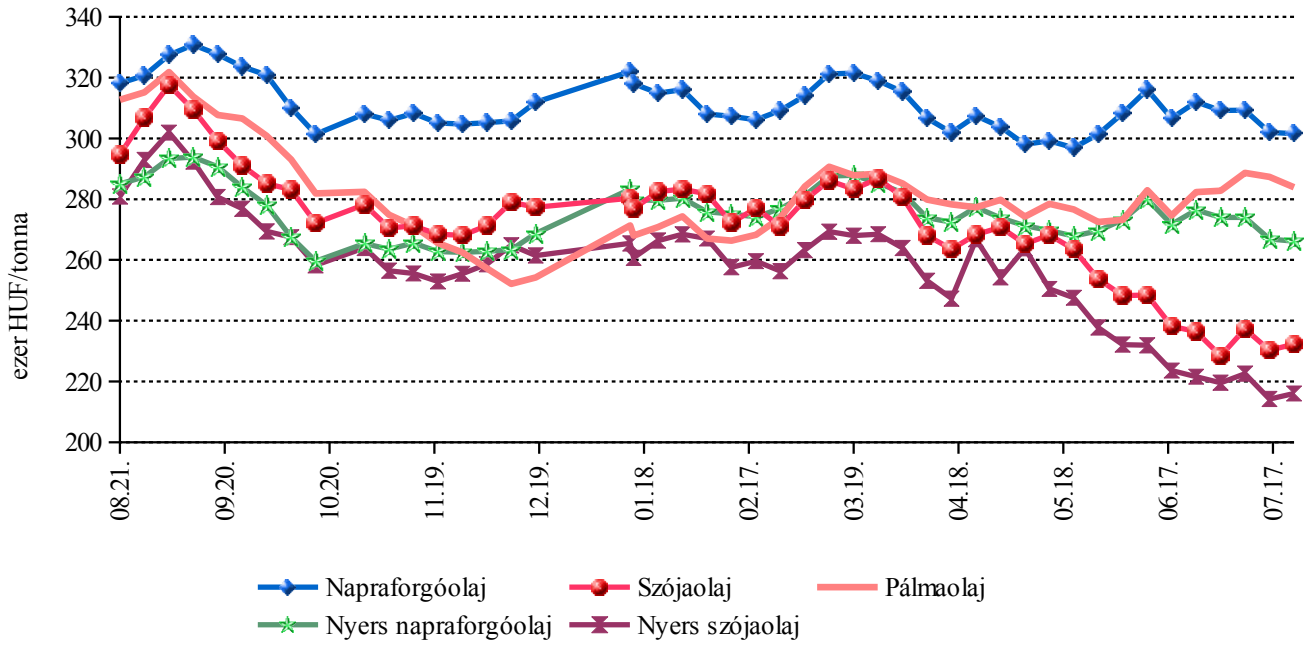
Forrás: KSH

12. táblázat: **A növényolajok és származékainak jegyzése Európában**

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	2013-07-09	933	273 997
		2013-07-16	913	266 870
		2013-07-23	903	266 192
Napraforgóolaj (finomított)		2013-07-09	1 053	309 256
		2013-07-16	1 033	301 965
		2013-07-23	1 023	301 586
Szójaolaj (nyers)		2013-07-09	758	222 576
		2013-07-16	733	214 227
		2013-07-23	733	216 051
Szójaolaj (finomított)		2013-07-09	808	237 268
		2013-07-16	788	230 312
		2013-07-23	788	232 273
Napraforgódara	Ausztria	2013-07-09	-	-
		2013-07-16	290	84 813
		2013-07-23	280	82 586
Repcedara		2013-07-09	-	-
		2013-07-16	270	78 964
		2013-07-23	260	76 687

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

12. ábra: **A növényolajok jegyzése a milánói árutőzsdén**



Forrás: Borsa di Milano

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. július 26.)

13. táblázat: **Repce**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2013. augusztus	357	105 805
2013. november	364	107 881
2014. február	367	108 771
2014. május	367	108 919
2014. augusztus	354	104 915
2014. november	354	104 915

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

14. táblázat: **Szójabab**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. augusztus	496	110 702
2013. szeptember	469	104 609
2013. november	452	100 770
2014. január	453	101 194
2014. március	454	101 351
2014. május	453	101 194

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

15. táblázat: **Szójadara**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. augusztus	474	105 837
2013. szeptember	445	99 364
2013. október	412	91 887
2013. december	408	90 972
2014. január	409	91 195
2014. március	409	91 240

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

CUKORPIACI JELENTÉS

A londoni árutőzsdén a fehércukor októberi jegyzése kismértékben 480 dollár/tonnára csökkent július végére. A hónap eleji árhoz képest a decemberi jegyzés ugyanakkor 1,8 százalékkal 471 dollár/tonnára esett vissza. A New York-i árutőzsdén a nyerscukor októberi határidőre szóló jegyzése 1,3 százalékkal 363 dollár/tonnára, a 2014. márciusi határidőre szóló jegyzése pedig 2,8 százalékkal 376 dollár/tonnára csökkent.

A *Reuters* szerint Brazília közép-déli régiójában a cukornád feldolgozása a júniusi heves esőzések után július elején felgyorsult, a nagyobbrészt száraz időjárásnak köszönhetően. Brazília legnagyobb cukorkibocsátó régiójában 2,4 millió tonna cukrot állítottak elő július első felében, ami 60 százalékkal több, mint a június második felében termelt 1,5 millió tonna.

A Brazil Cukor és Etanol Szövetség (*UNICA*) előrejelzése szerint Brazília közép-déli régiójában a 2013/2014. évi szezonban július közepéig 223,8 millió tonna cukornádat takarítottak be, ami ugyan 31 százalékkal több, mint az elmúlt év azonos időszakában betakarított mennyiség, de 12 százalékkal kevesebb a 2 évvel ezelőtti 255,2 millió tonnánál.

Az indiai Mezőgazdasági Minisztérium legfrissebb becslése alapján a folyó évi szezonban a cukornádtermelés csaknem 339 millió tonnára nő, ez 6 százalékkal maradna el a 2011/2012. gazdasági évben előállított 361 millió tonna mennyiségtől. Május elején ugyanakkor még csak 336 millió tonnás terméssel számoltak. Az indiai Cukormalmok Egyesülete (*ISMA*) szerint az ország legnagyobb cukornádtermelő államában, *Maharashtraban* a szárazság miatt csökkenhet a cukortermelés az októberben kezdődő 2013/2014. gazdasági évben.

Az *ISMA* szerint Indiában a cukornádültetvények területe a következő évi szezonban várhatóan 5,15 millió hektár körül alakul, ez 1,5 százalékkal kisebb, mint a tavalyi. *Uttar Pradesh* államban 3 százalékkal lehet nagyobb a cukornádültetvények területe.

A Thaiföldi Cukormalmok Egyesülete (*TSMC*) szerint a dél-ázsiai országban a cukor termelése 10 százalékkal nőhet a 2013/2014. gazdasági évben (november-október), és elérheti a 11 millió tonnát. Az egyesület szóvivője hozzátette, hogy a betakarított cukornád mennyisége is rekordszintű, 105 millió tonna lehet.

A Mexikói Nemzeti Cukor és Alkohol Kamara szerint (*CNIAA*) az ország cukorkibocsátása a 2013/2014. gazdasági évben 6 millió tonnára, a folyó szezon 7 millió tonnájához képest 14 százalékkal eshet vissza.

Az Orosz Cukortermelők Szövetsége szerint Oroszországban az előző évinél 21 százalékkal kisebb területen (909 200 hektár) termeszthetnek cukorrépát a 2013/2014. gazdasági évben. A csapadék szinte minden cukorrépa-termesztő régióban pozitív hatással van a növény fejlődésére.

Az Európai Bizottság júliusi előrejelzése szerint az Unióban a cukorrépa termésátlaga 2013-ban 70,14 tonna/hektár körül várható, ami kismértékű emelkedést jelentene az előző évi 69,72 tonna/hektárhoz képest, és csak alig lenne magasabb az elmúlt öt év átlagánál. A termésátlag a legnagyobb mértékben (+ 56,5 százalék) Romániában növekedhet. Jelentősen javulhat a termés az Európai Unióhoz július 1-jével csatlakozott Horvátországban is, ahol a cukorrépa termésátlagát 2013-ban 54,17 tonna/hektárra várják, ami 38,5 százalékos emelkedést jelentene a 2012. évi hozamhoz képest. Növekedés várható továbbá Magyarországon, Szlovákiában, Finnországban, Ausztriában, Spanyolországban, Belgiumban, Görögországban, Franciaországban és Hollandiában is. A többi uniós tagállamban ugyanakkor a termésátlag csökkenésére lehet számítani. A legnagyobb visszaesést (- 9,8 százalék) Litvániában valószínűsítik.

16. táblázat: **A cukorrépa 2013-ban várható termésátlaga az EU-ban**

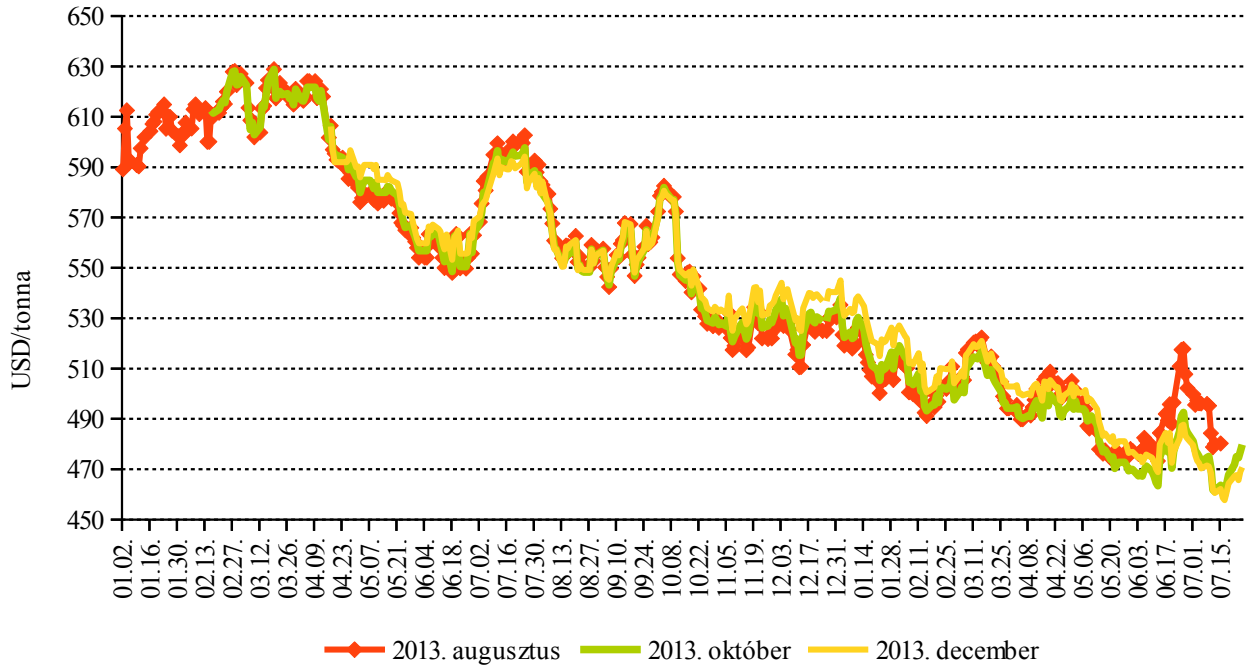
	Termésátlag (tonna/hektár)	2013/2012 (százalék)
EU-28	70,14	100,6
Ausztria	71,63	113,3
Belgium	77,57	105,3
Csehország	63,19	99,8
Németország	65,85	95,6
Dánia	62,20	95,8
Spanyolország	93,41	105,3
Finnország	40,90	118,0
Franciaország	91,27	104,3
Horvátország	54,17	138,5
Magyarország	58,80	134,1
Olaszország	53,43	97,3
Litvánia	47,14	90,2
Hollandia	79,74	101,1
Lengyelország	54,66	93,8
Románia	42,15	156,5
Svédország	55,87	100,2
Szlovákia	57,50	126,6
Egyesült Királyság	65,90	94,1

Forrás: Európai Bizottság

Agrárpolitikai Hírek

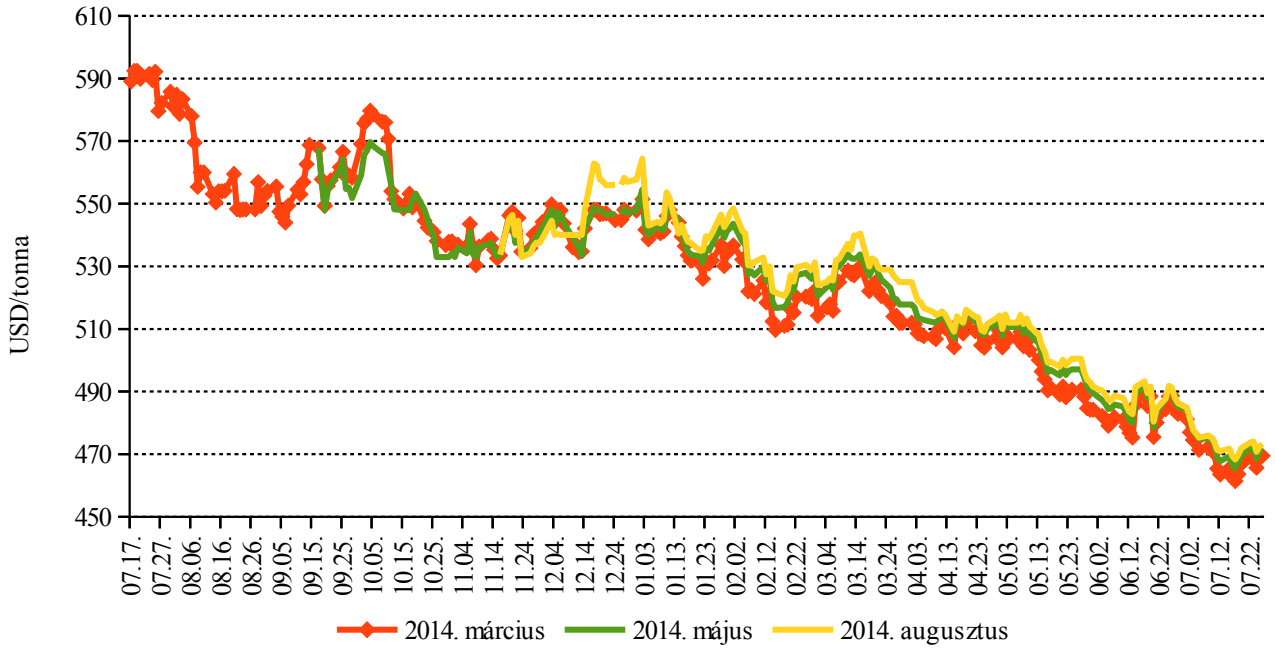
• Az Európai Bizottság 677/2013/EU végrehajtási rendelete szerint a kvótán felüli cukorra vonatkozó igazolás iránt a 2013. július 2-10. között, a 629/2013/EU végrehajtási rendeletnek megfelelően benyújtott kérelmekben szereplő, és a Bizottságnak 2013. július 10-12. között bejelentett mennyiségekre 53,134774 százalékos odaítélési együtthatót kell alkalmazni.

13. ábra: **A fehércukor különböző határidőkre szóló kötési ára a londoni árutőzsdén I.**



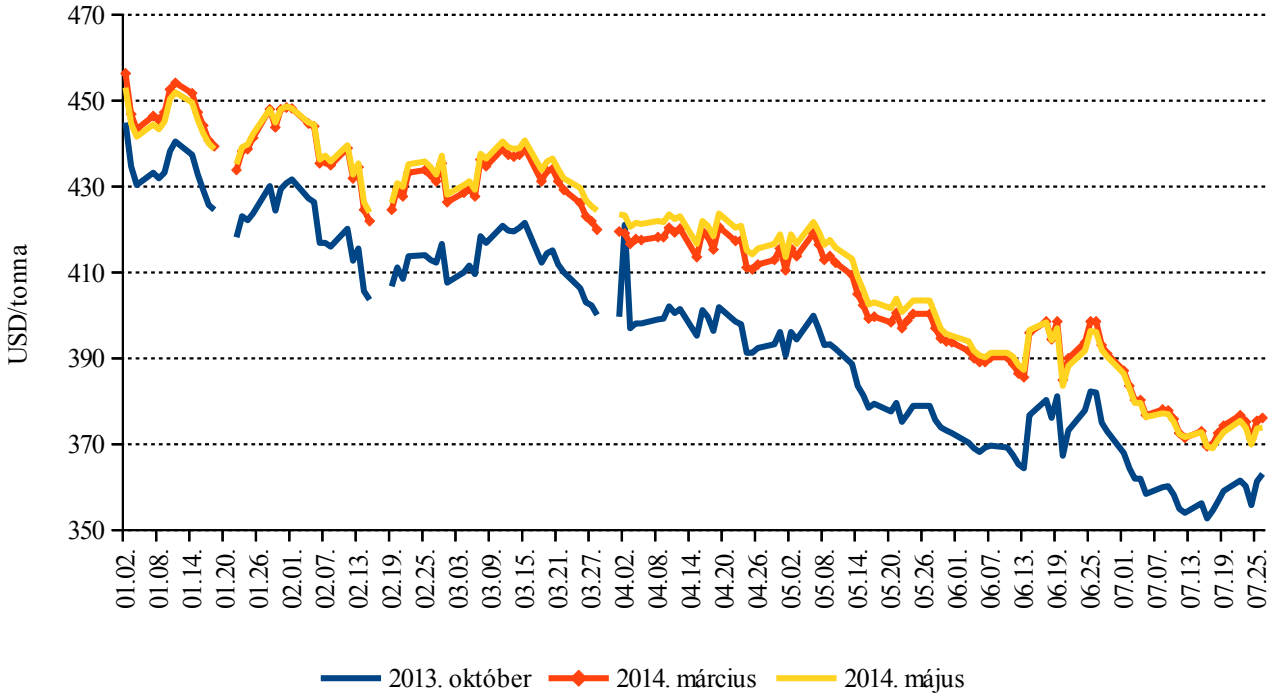
Forrás: London International Financial Futures and Options Exchange

14. ábra: **A fehércukor különböző határidőkre szóló kötési ára a londoni árutőzsdén II.**



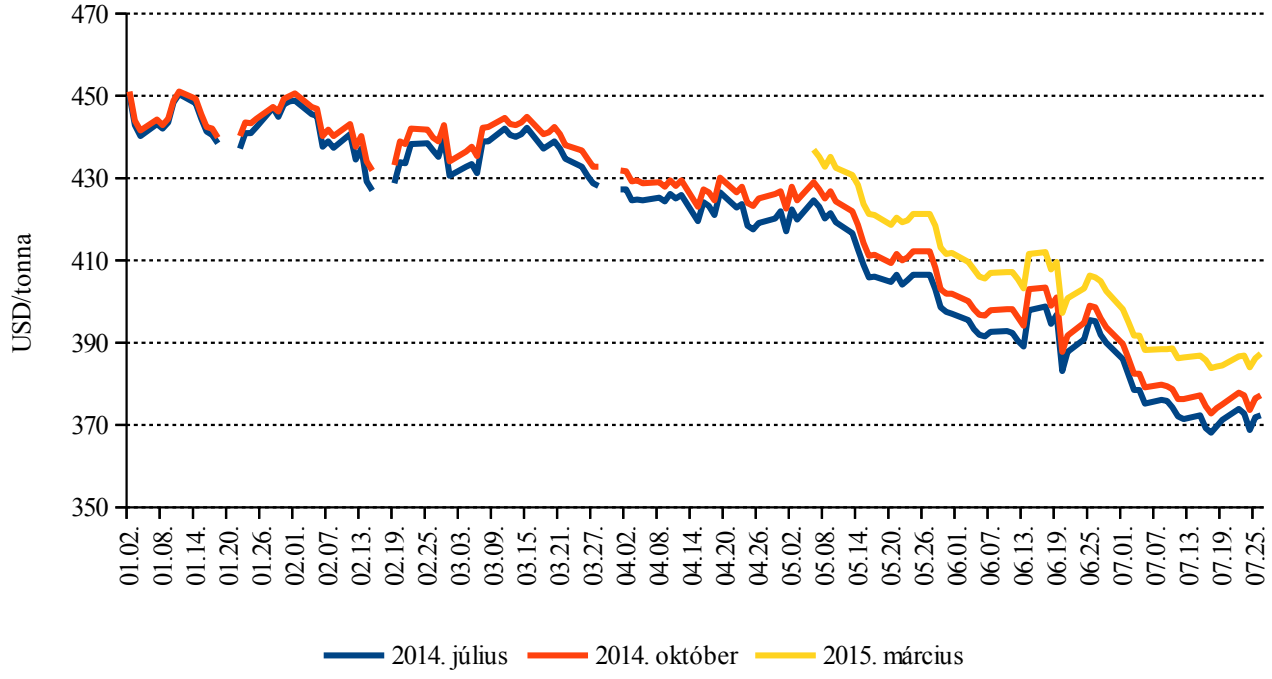
Forrás: London International Financial Futures and Options Exchange

15. ábra: **A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.**



Forrás: Intercontinental Exchange

16. ábra: **A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.**



Forrás: Intercontinental Exchange